

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PART KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötázasos petisórt 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint az előző...

a képviselőválasztásról XIII. t. cz. 12. §-a értelmében...

gázvilágítási fényerő szükségelt u. gépezetek ezeknek tulajdonítható...

gyűlés. decz. 16. Több kérvény beadása az adómentesség iránt...

színház. 3. szám. decz. 19-én 1874.

RES isítési ítélete. Ersekhen. Irta Weilen a Pannay Ede. Mandoki.

N. rtozó árukkal - állított árban be-

pak. K. Honszeretet drága gyöngye. Oh, mi érne föl veled?!

nyek. onan berendezett hetilap.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt - kr. 1/2 évre 2 frt 50 kr.

Előfizetési felhívás

„DEBRECZEN“

hatenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton megjelenő politikai és közgazdasági lap VII-ik évfolyamára.

Alóírott Oláh Károly a „Debrecezen“ szerkesztésétől visszalepve, azt szintén alóírott Szatmári Károly veszi át 1875. jan. 1-től.

Kiváló gondot fordítunk azonban a társadalmi érdekek képviselésére is. S e tekintetben Debreczen város és vidéke érdekeire különös súlyt fektetünk.

Munkatársakul - a szerkesztési személyzetet kivül - már eddig is kitünő erőket volt szerencsénk megnyerni.

Atalában véve, erőt, időt nem fogunk kimélni, hogy lapunkat minél élénkebbé, minél értékesebbé tegyük.

Az előfizetési díjak maradnak az eddigiek. Egész évre 10 frt, fél évre

A „DEBRECZEN“ tárczája.

NEM HIÁBA, HOGY A MAGYAR... - Illyés Balintól.

Nem hiába, hogy a magyar Ottan termelt keleten, De szívének tengerében A legdrágább gyöngy terem...

Honszeretet drága gyöngye, Oh, mi érne föl veled?! - Te tartád meg ennyi vészben, Ezt az árva nemzetet!...

Jötték dúló tatársordák S átgáztak e honon... Vértel ázott minden porzem, Mindenütt füst és korom.

Kő kövön, és anyja keblén Gyermekek nem maradt meg itt, S a menyasszony rabbillinsen Áldozó szűz kecséit.

Temető volt az egész hon, Népe orias halott, S bálmuljatók, megölt nép Hamvából föltámaszt!

Majd töröknek búzka csárja Horáta ránk vengerhadát,

5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. egy óra 1 frt.

Előfizethetni helyben a „Debrecezen“ kiadóhivatalában, (piacutca, Vecseyház), Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s vidéken minden postahivatalnál.

Debreczen, 1874. decz 19. OLÁH KÁROLY, SZATMÁRI KÁROLY.

Lelkesedjünk!

Ghyeczy Kálmán valószínűleg azon hitben foglalta el a miniszteri széket, hogy tervei iránt lelkesedésre fogja ragadni a nemzetet.

Azt mondják, hogy Ghyeczy kishitű, hogy hiányzik benne az önbizalom, sőt hogy olykor a kétségbeesés sívár tájain tévelyeg!

Miniszteri állásra vállalkozása éppen ellenkezőről tauskodik. Inkább az önhittség, az elbizakodás, erélyének, hatásának tuberculózisa emelték őt a miniszteri székbe.

Ha nem e sajátosságok segítik vala elhatározására, bizonyosan nem fogott volna a magas polczra ülni...

Ő azt hitte, hogy a nagy tisztelet, a szép bizalom, mely ellenzéki tisztaságában oly nagy mérvben környezte, elvtagadása daczára is, kiérni fogja új állomásán.

Tuberculózisa a nemzet erejét, midőn azon gondolatnak adott kifejezést, hogy a nemzet, mely a terhek alatt meggöngyölve jár, újabb terhek elviselésére is képes lesz.

De tuberculózis befolyásának, hatásának értékét is, midőn azt hitte, hogy az újabb terhek elhordozása iránt lelkesedésre bírhatja a nemzetet...

Mily óriási tévedés volt tőle, azt hinnni, hogy a babér, melyet 7 évi ellenzéki nemes küzdelem tűzött fejére, hervadatlanul megtartja elevenségét akkor is, ha a jellem zománcza, mely a babért éppen tartotta varázsával, az átváltozás belső tüztől lassanként lepatog is a fértüri kebléről!

Véghetetlenül csalatkozott. Hiszen ő nem előre ment a politikai és nemzetgazdasági szabadelvűség terén sem, mint Cobden, Palmerston, Gladstone, hanem hátrafelé tántorgott, mint Disraeli s Derby, és pedig a nélkül, hogy ez utóbbiak lángszével s államférfiai gyakorlati képességével bírt volna...

Ő a Deákpart politikáját 7 éven át kárhóztatta, a „delendam Carthagineum“ jelentős igékkel kifejezett ostromot vívott az ellen teljes lelkesedéssel.

S aztán iszonyu saltómortalával éppen azon irány ellenkező tájra rohant, melyről oly idegennek s melyet oly ellenségesnek vallott vala annyi éven át egész odaadással.

Ő mesebeli irtóztató talány, melyet a józan ész és a tiszta lélektani elmélet nem képes megtejni.

Ő a római augurok sorába lépett, kik midőn a nép előtt tartott beszédek után egymásra tekintettek, összevették

tek, mintha mondták volna: ez a bolond nép, hogy el hisz mindent s hogy engedi magát ámitatni!

Ő a skeptikusok kétlaki szerepének játékszámra vállalkozott, akik ma feketének bizonyítgáták azt, mit tegnap fehérnek vitáltak...

Ő, midőn az iszonyuan döngött várkapuk már-már bedőltek, az ostromlók sorából kilépe, rendkívüli erőfeszítéssel támasztotta meg azt, hogy tovább bírja az ostrom csapásait!

Ő lelkesült hadsereget vezetett a drága hon ellentáborá legyőzésére, s midőn a győzelem szentleke már-már diadalra vezette hőseit, - kislelkűleg, elvárulással szökött az ellenséghez, hogy saját zászlója ellen harcoljon!...

És még föl meri emelni szavait, hogy a nemzet az ő felhívása folytán lelkesüljön!

Hogy a nemzet java tagadja meg magát, s még kiáltás is ki, hogy többé nem az, a ki volt!

Hogy saját fegyverét összetörvén, az ellenség kardját élesítse!

Hogy a roskadozó házat, mely az ország kincseit elnyelte s hitlen sáfárait eltemetével fenyegeti, tartsa fen tovább is, csak azért, hogy az ellenségnek menedékre út nyitván, maga temetkezze annak romjai alá!...

Hogy a mammoth gyomrát, mely a jót minden gyümölcsöt elfalta előlünk, még vértünkkel is tápláljuk!...

Talán bizony ily zászlót emeltek a Leonidások, a Zrinyiek, a Rákóczyak s a szabadság más hősei, kik világrendítő csatákat vívtak, lelkesedésre ragadt seregeikkel!?

Tán ily elveket hirdettek a szabadság nemtéje, hogy a szellemi és anyagi világot meghódítsa a közművelődésnek?!

Tán ily arany jellem dicsőítette az emberiség ügyért vértanúi halált szenvedett nagy embereket, kiknek emléke lelkesedésre ragadja lelkünket?!

Nemde ily krisztusi erények ragadják az emberiséget az önmegtartózkodás, az áldozatkészség s a tulvilági átszellemülés régióiba?!

Igenis, lelkesülni fog a nemzet s ha kell, nagy tettekre határozza el magát, ha jellemközhöz örökre hű s tettkepek honfiak szava szól hozzá, kikben bizodalma van!

Megvetve a kaméleonok jellemtelenségét - lelkesülni fog, hogy az erényt s a jellemziládságot annál inkább kitüntesse s megvédje, minél több lelkiismeretlenség esküszik össze azok kiáltására!

Lelkesülni fog, hogy a Régulusok, Bathyányiak és Damjanicsok jellemének fényét annál tisztábban ragyogtassa a szent emlékezet!

Lelkesülni fog, hogy az árulás ördöge - mely fél a világosságtól - a lelkesedés tüzeiben edzett honszerelem fényétől elveszítse szemé világot!

De Ghyeczy szavára nem tud s nem fog többé lelkesülni a magyar nemzet soha!

Oláh Károly.

- De el e gyászkeppel innen, - Rémes arczát fedje por! -

Ujra nap kelt... nem vészett el Anyi gyász alatt e nép... A hazának szent szerelme Fontartotta életét!

Drága kincs a hon szerelme, Szívvednek e gyöngyszemét Álnok kalmár szép szavára Hamissal be ne cseréld!... A mig ennek tiszta fénye Átsugárzik koboldon: - Jöjjön bár vész és vihar rád, Elni fogsz őh nemzetem!

Majd derű s megingt ború lett, - Tiszta napra éj-sötét. - Most emelte, meg lesújtá Sorsa Árpád nemzetét...

Volt a hírek mit beszélni A magyarról utjog. - S a magyarok mit kesergni Ujra néma gyász alatt...

Néma gyász a fényre... ismét Ez lón sorsod, nemzetem! - Oh, hogy a sziv nem reped meg, Ha élne e nemzetem?...

Földe, kincse, vére másé, - Az övé csak a nyomor... adóhivatal

A képviselőválasztási központi választmány megalakítása iránt országsszerte folyó mozgalmak. Eddig a következő adatokat...

Az írói és művészi tulajdonjog védeléséről szóló törvénytervezet az irók és művészek társaságának választmányi ülésében be-terjesztetett. A terv a társaság évkönyvében...

A konzervatívpart a jövő hóban, a pénzügyi és adóügyi bizottság jelentésének képviselőházi tárgyalásakor teendő meg a cselekvést saját érdekében: Sennyei a nevezett bizottság jelentését előt nagyobb szabású beszédet tart, mely aztán hívei programjával szolgálja.

Az adóügyi bizottság a nyilvános számadással tartozó társulatok megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja. - A pénzügyi bizottság még folyó év a pénzügyi költségvetésével foglalkozik.

A tanfelügyelők a jövő év elején értekezletet tartanak a fővárosban a tanfelügyelői intézmény reformálása érdekében.

Felhívás.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adó-fizetőkből álló tuzainak (virilisek) névsorát az 1870-ik évi XLII-ik t. cikk alapján minden év végével az igazolóválasztmány állítja össze, s illetőleg igazítja ki...

Felhívattak a törvényhatósági bizottsági tagságra a 23. § szerint igénytartók, hogy ha a hivatali törvényben foglalt s fentebb jelzett kedvezményeket igénybe venni óhajtják, valamint ha az adóhivatali kimutatásban foglalt legtöbb adófizető nevei, vagy az azt kitért adóösszegek ellenében felszámolni kívánják a végzett a városban kis tanácstermében ülésére a választmány előtt folyó évi december hó 20. 21. és 22-ik napján d. e. 9-12. óráig, u. 3-5 óráig, szóval, vagy írásban jelentkezzenek, s felszámolásiukat terjeszték elő...

Csurka János, jegyző.

Vidéki élet.

Ujfehértó, decz. 17. Szabolcs megye a fősajpán ur elnöksége alatt mai napon tartott rendkívüli közgyűlésén a köz-

A törvényszéki elnöknek igen jó kedve lett, néhány üveg pezsgőt hozott, és a család minden tagját magához hivatá, kik aztán a legünnepélyesebb hangon a megerkezett pezsgőket el is fogyasztották.

Johanna majdnem kevélynek mutatkozott, és úgy tekintett Thurekra, mintha csak azt akarta volna értésére adni, hogy: ha azt képzeléd, hogy irántad valami különös benső érzélemmel viseltetém, ugy most láthatod, hogy mennyire csalatkozál.

Midőn azon nap este én Johanna pihenésre hozta fejét, boldognak és nyugodtnak érezte magát, amit pedig már éveken át nem mondhatott. Érezte, hogy többé nincs egyedül, és nagy örömeire szolgált annak tudata, hogy életének hátralevő részét egy hű szív társaságában fogja töltöni.

Má-nap Johanna, Anna és a kerületi kapitány a városba kocsiáltak a jeggyűrűk megrendelése és más vásárlások megtétele végett. Elhatározták, hogy a lakodalom hat hét múlva megtartassák.

Thure és Konstantin a törvényszéki elnökkel együtt elutaztak a több napot igénylő törvényszéki ülésekre.

Igy történt, hogy a következő napon ebédnél csak Lisbeth és a tisztartó jelentek meg. Azon párbeszéd, mely közte és Thure közt akkor tartott, midőn Annát szándékozott meglepni, rendkívül leverőleg hatott rá, és a Thure által kijelölt sorsal sehogya tudott kibékülni. Azt érezte magában, hogy ő Thuret nem szereti, és ezt már régen érezte. Ha

ponti választmány - tisztán baloldali tagokkal - következőleg alakult, illetőleg választatot meg:

Elener Miklós, Nagy János, Gyöngyösi Sámuel, Komjáthy Pál, Korányi Miklós, Féntor József, László Alajos, Gál Elek, Mészáros Dániel, Szentmiklóssy László, Borbély Gáspár, Vidovich Antal, Elek Béla, Székely Benedek, Pilyás László, Lövey Antal, Gábor László, Gencsy Károly, Zoltán János, Okolicsányi Lajos, Miklós Ferencz, Liptay Eduárd, Gabó Ábrám, Valkó János, Lövey Sándor, Gencsy Bertalan, Borusz Lajos, Ludmán Lajos, Csapó István, Lukács Deső.

Hazafui üdvözléssel László Alajos.

Csege, decz. 17. A nádudvari alsójárás csendbízosa t. Papp Albert ur tanyákon és Csege vidékén oly erélyes eljárást teljesített tiz nap elforgása alatt, hogy több mint húsz rendbeli lopást kiderített, és az ellopott tárgyakat visszahozta, s mint isz ő érdemeinek elismerésül kívántam köztudomásra hozni.

Májri János, kasznár.

Értesítés.

A „Debrecezen“ szerkesztősége, Oláh Károly és Domokos Kálmán, Békessy László, Jubász Ignác urak között a „Debrecezen“ és „Debrecezeni Ellenőr“ hasábjain fenforgott ügy folyó december hó 18-án lovagias uton végleg elintéztetett.*

Humboldt inasa. Pozsonyban lakik körülbelül egy év óta Humboldt Sándor egykori inasa, egy tiszteletrémítő, szerény 74 éves öreg. Seifert János, ki várnagy volt a Humbertus-Stock vadászkezlőben Poroszországban. Ritka hűsége és eszessége fölírtn királyi rendeltetére jött Humboldthoz 1826-ban s ott maradt ennek haláláig 1859-ig. Seifert résztvett urával az észak-ázsiai s több más expedícióban, magas állású férfakkal jött érintkezésbe s sokat tudna beszélni, ha szerénységénél fogva igen tartózkodó nem lenne. Humboldtról rendkívüli tisztelettel s lelkesedéssel szól, s több emlék tárgyat, rajzait, kéziratait őrizi, többi közt nála van azon bunda is, melyet az orosz császár ajándékozott Humboldtnak, s mely akkor 15000 rubel értékű volt. Seifert a porosz kormánytól évdíjat huz, mint nyugalmazott várnagy, az utóbbi időkben Szent-Miklóson élő leányához vonult, de az ottani éghajlatot rheumatikus bánatalk miatt (ezek székéi emlekek) nem tűrhette, s másik leányához vonult Pozsonyba, hol most csendes visszavonultságban él.

Hortobágyi keserűvizek.

(y) „Ön ismeret.“ Nagy szó. S mily kevesen vannak, az élok között, a kik e fogalom teljes értésével dicsekednek.

A jelzett címen az „Athenaeum“ ad ki nem sokára 12 nyomotott ívre terjedő művet. S kitől? - Széchenyi István gróftól.

E mű bölcsészeti és politikai reflexiókat tartalmaz. No ebben nincs semmi különös. Hanem tudni kell, hogy a „legnagyobb magyar“ e művet - Döblingben írta: a mint ezt az érdeklőt körülköli hirdetik.

Pedig kedves magyarom, te ugy-e ugy *) Az erről szóló szabályszerűen kiállított s aláírt igazolványok az illetőknek kézbesítették. S z e k.

öt Annával együtt találhatta volna, egy kötelezettsége, melyet Thurenak ígért, megszüntetett volna tekinthető; de most, miután megjelölt nem sikerült, és Thure kinyilatkozta, hogy neki a más nevére lenni nem lehet és nem szabad; és hogy Elías Annával fog egybekelni: ezen általa nem is gyanított körülmény rendkívül kiforgatta tervéből, és igen fölharagította.

Mint hogy pedig az Elías iránti hajlama valóságos szeszély volt, a Thure által tett nyilatkozat után még szenvedélyesebb vágyat érzett kebelében. és az ebed által azon gondolatban állapodott meg, hogy török vagy szakad, de Elíasnak az ő férjévé kell lenni.

E határozata felett annyira elémlyedt, hogy csak akkor tért magához, midőn a szótlanal bevégzett ékezes után a tisztartó következőleg kezdett hozzá beszélni: - Atyámtól ma levelet kaptam.

Lisbeth a tisztartó felé fordult és ugy nézett a szegény ifjura, mintha azt akarta volna mondani: - Mi közöm nekem ahhoz? - Atyám azt kívánja, hogy állásomat elhagyjam, és hozzá visszatérjek.

- Vagy ugy! - szölt Lisbeth a lehető legérdemtelenebb hangjéval. (Folyt. következik.)

